

От особено значение е да се определи какво поражда инертността на инфлацията. Динамиката на потребителските цени зависи от голям брой фактори - търсене, предлагане, производствени разходи, валутен курс и много други. Тези фактори оказват влияние и на инфлацията. Инертността на инфлацията обаче се влияе най-вече от психологически фактори - от очакванията на потребителите. Това е така, тъй като икономиката в състояние на равновесие е в равновесие и по отношение на цените. Последното означава устойчивост дори и цените да не са константа, а да се променят, но тяхната промяна (инфлацията) да е постоянна (или варираща в тесни граници) величина. При това положение икономическите агенти, действайки рационално, включват инфлацията в своите очаквания и вземат решения, основани на тези очаквания. Фирмите производителки предварително калкулират инфлацията в своите разчети и планове както по отношение на разходите, така и на цените на продукцията си. Работниците изискват своевременно повишение на работните си заплати и съответните компенсации в бъдеще (това често заляга в трудовите договори). Потребителите (домакинствата) потребяват и спестяват съобразно предположенията си за бъдещите промени в цените. Всички те имат очаквания, формирани на основата на наличната им информация - на основата на данните за инфлацията от предходните месеци.

При внасянето на външен шок в системата на цените положението се променя. Цените са нараснали повече от очакваното. Работници, производители и домакинства реагират по един и същи начин - те коригират своите очаквания, като ги съобразяват с повишената инфлация. Прогнози за по-висока инфлация залягат в разчетите на фирмите и плановете за потребление и спестяване на домакинствата. Работниците изискват компенсации за неантиципираната инфлация, както и по-високи заплати за в бъдеще. Производителите отчитат по-високите си разходи и повишават цените, като планират повишения и в бъдеще. Всичко това води най-често до инфлация през периода, следващ шока, по-висока от инфлацията преди шока, но непочиваща на реално основание, а просто на психологически елементи - на калкулираните в действията на икономическите субекти повишени очаквания (подобен феномен се наблюдава понякога и в динамиката на финансовите и валутните пазари - прогнозите пораждат действия на субектите, в резултат на което прогнозите се сбъдват). Естествено нарастването е по-слабо поради две причини: 1) не всички субекти променят своите очаквания по един и същи начин и еднакво бързо; 2) съществува правителството с провежданата от него политика, която по отношение на цените е антиинфлационна или стабилизираща (в много редки случаи е проинфлационна). Ако правителството предприеме мерки за неутрализиране на шока или дори си даде вид, че ще предприеме мерки, това ще доведе до стабилизиране на системата, стига икономическите агенти „да повярват“ и да не променят своите очаквания.